

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรวิชาการสานตะกร้าจากหวายเทียม จำนวน 35 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและบริการ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวชิรบุรี

ความเป็นมา

ในปัจจุบัน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและการเพิ่มรายได้ในระดับชุมชนได้รับความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้นโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้แนวคิด “สกร. Learn to Earn สร้างงาน สร้างรายได้ ส่งเสริมการเรียนรู้” ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและฝึกทักษะอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง

หนึ่งในกิจกรรมที่ตอบสนองนโยบายนี้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม คือ การสานตะกร้าจากหวายเทียม การสานตะกร้าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาช้านานในหลายชุมชนของประเทศไทย โดยเดิมทีนิยมใช้วัสดุจากธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ หวาย หรือใบจาก ซึ่งหาได้ง่ายในท้องถิ่น แต่ในปัจจุบัน วัสดุธรรมชาติเหล่านี้มีจำนวนลดน้อยลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและสภาพภูมิอากาศ ทำให้การจัดหาวัสดุธรรมชาติเริ่มมีข้อจำกัดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดแนวคิดในการใช้ “หวายเทียม” ซึ่งเป็นวัสดุสังเคราะห์ที่ผลิตขึ้นเพื่อเลียนแบบลักษณะของหวายธรรมชาติ โดยมีความแข็งแรง ทนทานต่อสภาพอากาศ และมีหลากหลายสี สัน ชุมชนต่าง ๆ จึงเริ่มนำหวายเทียมมาใช้แทนหวายธรรมชาติในการสานตะกร้า และงานจักสานรูปแบบต่าง ๆ การสานตะกร้าจากหวายเทียมไม่เพียงแต่ช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน ช่วยสร้างรายได้เสริม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งในด้านการผลิต การออกแบบ และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จนกลายเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับชุมชนอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวชิรบุรี จึงได้จัดกิจกรรมการฝึกอบรมการสานตะกร้าจากหวายเทียมขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งหวังให้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการสร้างงาน สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งพาตนเองได้

หลักการของหลักสูตร

1. หลักสูตรมุ่งเน้นการให้ความรู้เชิงวิชาการเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากหวายเทียม ทั้งในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ขั้นตอน และเทคนิคการสานที่ถูกต้อง
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสานตะกร้าอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถผลิตชิ้นงานได้ด้วยตนเอง
3. เน้นการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง โดยเฉพาะการสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สามารถจำหน่ายได้ในตลาด

จุดมุ่งหมาย

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการสานตะกร้าจากหวายเทียม
2. มีทักษะในการสานตะกร้าจากหวายเทียม
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสร้างอาชีพและรายได้

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 35 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 10 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 25 ชั่วโมง

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
2. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
3. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ
 - เรียนรู้จากวิทยากร
 - เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ ผู้รู้
 - เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
 - เรียนรู้จากกลุ่ม โดยการพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการ การผลิต และการบริหารจัดการทางการตลาด
5. จัดทำโครงการประกอบอาชีพ การเขียนโครงการ
6. ดำเนินการให้ผู้เรียนนำโครงการประกอบอาชีพ ไปสู่การปฏิบัติจริง
7. การนิเทศ ติดตามประเมินโครงการของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนา

โครงสร้างหลักสูตรวิชาการสานตะกร้าจากหวายเทียม จำนวน 35 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพ	1.1 บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากหวายเทียมได้ 1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากหวายเทียมได้ 1.3 บอกความเป็นมา และประโยชน์ของตะกร้าจากหวายเทียมได้ 1.4 มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อ เลือกใช้ วัสดุดิบ	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากหวายเทียม 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 ความเป็นมาและประโยชน์ตะกร้าจากหวายเทียม 1.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ การขายตะกร้าจากหวายเทียม	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริงเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ในการ ประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ 1.3 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ ความเป็นมาและประโยชน์ของตะกร้าจากหวายเทียม 1.4 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	3 ชั่วโมง	-
2	ทักษะการประกอบอาชีพ	2.1 บอกขั้นตอนการทำตะกร้าจากหวายเทียม 2.2 บอกขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงานต่าง ๆ ได้ 2.3 บอกขั้นตอนการดูแลตะกร้าจากหวายเทียมได้	2.1 ขั้นตอนการสานตะกร้าจากหวายเทียม - การพันโครงตะกร้า - การเริ่มลายตะกร้าจากหวายเทียม - การตกแต่งตะกร้าจากหวายเทียม 2.2 ขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงาน 2.3 การดูแลรักษา	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาขั้นตอนวิธีการทำ การสานตะกร้าจากหวายเทียม 2.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม 2.3 จัดให้ผู้เรียนศึกษาขั้นตอนการดูแลรักษาตะกร้าจากหวายเทียม	3 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	3.1 สามารถคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพได้ 3.2 เข้าใจเทคนิคการขายสินค้าหน้าร้าน/ออนไลน์ 3.3 สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้	3.1 การคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ 3.2 เทคนิคการขายสินค้าหน้าร้าน/ออนไลน์ 3.3 การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้	3.1 จัดให้ผู้เรียนดำเนินการคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า 3.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเทคนิคการขายสินค้าหน้าร้าน/ออนไลน์ 3.3 จัดให้ผู้เรียนศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้	2 ชั่วโมง	30 นาที
4	โครงการประกอบอาชีพ	4.1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 4.2. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4.3. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4.4. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 4.5. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้	4.1. ความสำคัญของโครงการอาชีพ 4.2. ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 4.3. องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ 4.4. การเขียนโครงการอาชีพ 4.5. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	4.1. ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนากลเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2. ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้องพร้อมจัดการอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทาง	2 ชั่วโมง	30 นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		4.6. ตรวจสอบความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพได้		ในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง 3. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการ อาชีพ 4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการ ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง ของโครงการอาชีพ 5. ผู้เรียนฝึกการพัฒนาหรือปรับปรุง โครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสม และถูกต้อง 6. ให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของ ตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุน งบประมาณดำเนินงานอาชีพ และ ใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพ ต่อไป		

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้การสานตะกร้าจากหวายเทียม
2. แหล่งเรียนรู้, อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่าง ๆ
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระในการปฏิบัติ
2. ทักษะการปฏิบัติ
3. คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ
4. แบบประเมินความพึงพอใจ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีชิ้นงานจากการฝึก
2. ผ่านการประเมินจากแบบทดสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม